

Zpráva pražské organizace SKIP za rok 2018

Valná hromada

19. 4. proběhla regionální valná hromada. Na valné hromadě zazněla přednáška Mgr. Lenky Maixnerové nazvaná Knihovny.cz. Valné hromady se zúčastnilo 55 individuálních členů a 13 zástupců institucionálních členů.

Semináře a dílny

2. 10. se ve spolupráci s Českou genealogickou a heraldickou společností v Praze uskutečnila přednáška **Netradiční informační zdroje: skryté bohatství paměťových institucí** se zaměřením na vojenskou službu našich předků v pramenech Vojenského historického ústavu Praha a Vojenského historického archivu (Armády České republiky). Přednášejícím byl Pavel Hnízdil z České genealogické a heraldické společnosti v Praze, specialista na rodopisy a životopisy významných osobností. Ve své přednášce se zaměřil na možnosti, jak pomocí archivních pramenů objasnit službu našich předků (dědů a pradědů) v rakousko-uherské armádě v posledních desetiletích existence této říše. Přednášky se zúčastnilo 20 osob.

8. 10. se v Klementinu uskutečnil šestý ročník semináře **Evergreen v českých knihovnách**. Pražská organizace SKIP jej uspořádala ve spolupráci s Národní knihovnou ČR (NK ČR), Knihovnou Jabok a Osvobozenou knihovnou, z. s. Součástí semináře byla diskuse **Modely provozu knihovního softwaru očima knihoven jako jeho uživatelů**, jíž se zúčastnili zástupci knihoven používajících různé knihovní softwary. Na semináři byla dále představena připravovaná příručka usnadňující výběr a změnu knihovního softwaru. Zařazena byla mj. i praktická ukázka práce s knihovním softwarem Evergreen na příkladu projektu Osobní knihovna. Prezentace ze semináře jsou k dispozici na webu spolku Osvobozená knihovna (<https://www.osvobozena-knihovna.cz/cs/akce>). Semináře se zúčastnilo 67 osob (58 účastníků a devět moderátorů, přednášejících a panelistů).

Literární vycházky

V roce 2018 se uskutečnily dvě knihovnické literární vycházky, které pro pražský SKIP připravila průvodkyně Mgr. Dana Kratochvílová. První literární vycházka se uskutečnila 24. 4. a zavedla nás na jedno z nejpamátnejších míst našeho národa – **na Vyšehrad**. Připomněli jsme si při ní pověsti a legendy, které oslavují vznik přemyslovského státu, ukázali jsme si místo, kde bydlela vyšehradská patriotka a spisovatelka Popelka Biliánová, prohlédli si nejzachovalejší románskou rotundu na

území Prahy, ale i monumentální sál Gorlice s originály soch z Karlova mostu. Na vycházku nás dorazilo okolo 25 účastníků z řad knihovnic a knihovníků i jejich přátel.

Při zájmové vycházce, která proběhla 18. 9., jsme se vydali na druhou památnou pražskou „horu“ – na **Petřín**. Dozvěděli jsme se, jak vypadal Petřín v různých historických obdobích, co stávalo na Újezdě a kdo významný se tam narodil i kdo byl prvním předsedou Klubu českých turistů. Snad proto jsme nepoužili lanovku, ale prošli Petřín pěkně po svých. Cestou jsme objevili spoustu různých pomníků slavných osobností a přišli na to, že na Petříně nestojí jen Mácha. Odměnou za náš sportovní výkon nám byly krásné výhledy na Prahu z trochu jiné strany. Vycházky se zúčastnilo 10 osob.

Exkurze

V roce 2018 uspořádala pražská organizace SKIP osm exkurzí po různých pražských knihovnách, kterých se zúčastnilo 111 zájemců z řad knihovnic a knihovníků a dalších informačních pracovníků.

24. 1. proběhla exkurze do **Knihovny Národního informačního a poradenského střediska pro kulturu (NIPOS)**. Zúčastnilo se jí 14 zájemců. Středisko pro kulturu NIPOS je zřizováno Ministerstvem kultury, zaměřuje se především na podporu rozvoje kultury v místech a regionech, poskytování informačních služeb a konzultací a analytickou a výzkumnou činnost v oblasti kultury. Knihovna reflektuje činnost NIPOS, proto jsou zde k nalezení publikace zaměřené na amatérské umění všech žánrů, osvětlu, kulturní politiku a statistiku kultury. Unikátní, rychle rostoucí, je sbírka hudební literatury pro dětské a středoškolské sbory (koncertní sborové skladby, lidové písně, zpěvníky). Je zpracována na úroveň jednotlivých skladeb, které je možné vyhledávat v online katalogu. Pro činoherní i loutkářské soubory je připraveno téměř 2 500 titulů divadelních her, včetně her a pásem pro dětské divadelní soubory, dramatickou výchovu a umělecký přednes. NIPOS také každoročně zpracovává statistiky z oblasti kulturního dědictví, divadel, hudebních těles, památkových objektů a knihoven, vydavatelských a výstavních činností, kulturně vzdělávací činnosti a festivalů. V knihovně jsou přístupné odvětvové statistiky od roku 1964 do současnosti.

22. 2. proběhla exkurze do **Knihovny AV ČR, v. v. i.**, které se zúčastnilo 22 zájemců. Knihovna (známá pod zkratkou KNAV) sídlí v neorenesanční budově na Národní třídě postavené v polovině 19. století jako sídlo tehdejší Spořitelny české. V roce 1953 budovu získala Československá akademie věd, na konci devadesátých let proběhla rekonstrukce dvorany, která nyní slouží jako čítárna knihovny. Návštěvníkům je k dispozici 120 studijních míst v hale, na galeriích nebo počítačové studovně. KNAV je univerzální vědecká knihovna, poskytuje informační podporu

v oblasti vzdělávání, vědy a výzkumu institucím, vědeckým pracovníkům, odborníkům, studentům i široké veřejnosti. Profil fondu KNAV je zaměřen na dokumenty obsahující vědecké informace, výběrově populárně-naučné, encyklopedické a biografické a na vědeckou publikační činnost zaměstnanců AV ČR. KNAV patří mezi klíčové instituce v pořizování a zpřístupňování specializovaných elektronických informačních zdrojů v ČR. Zajišťuje i další služby (např. rešerše, mezinárodní výpůjčky a získávání dokumentů, digitalizaci, tisk a kopírování) a expertní činnosti pro uchovávání dat a ošetřování knižních fondů. Součástí hlavní činnosti KNAV je výzkum v oblasti vědeckých informací a knihovnědy. Pracovištěm AV ČR poskytuje KNAV poradenskou a konzultační pomoc a je střediskem pro výuku a zvyšování odborné kvalifikace knihovnických a informačních pracovníků AV ČR.

13. 3. se konala exkurze do **barokní knihovny v dominikánském klášteře při kostele sv. Jiljí**. Do knihovny se přišlo podívat 21 zájemců. Klášter dominikánů u sv. Jiljí je spolu se svým kostelem významnou lokalitou na Starém Městě v Praze. Je to místo s dlouhou a slavnou minulostí. U sv. Jiljí byla v první čtvrtině 13. století založena první městská kapitula a později zřízena škola. Působili zde utrakvisté, přehnal se husitská bouře. Od roku 1626 až do současnosti sídlí u sv. Jiljí dominikáni, kteří přestavěli původní kostel a zbudovali klášter v barokním stylu. Pražský klášter patřil vždy k nejvýznamnějším místům dominikánského působení u nás. Řádové Generální studium bylo jedním ze zakládajících subjektů dnešní Univerzity Karlovy. I dnes mohou badatelé těžit z bohaté knihovny. Tisky byly v roce 1784 (v důsledku josefínského sekularizace) předány Univerzitní knihovně. Zachovaná knihovna v původním interiéru má 9 622 svazků a 131 prvotisků v 90 svazcích.

23. 5. jsme zamířili do **Odborné knihovny Jiřího Hájka**, která slouží studentům **Metropolitní univerzity Praha (MUP)**. Exkurze se zúčastnilo 10 zájemců. Knihovna buduje informační fond zaměřený na studijní programy a obory studované na MUP (především obory jako mezinárodní vztahy, mezinárodní obchod, průmyslové vlastnictví, asijská studia apod.). V knihovním fondu je zastoupena veškerá relevantní studijní literatura doplněná o tuzemská i zahraniční odborná periodika a přístup k elektronickým informačním zdrojům. Část fondu knihovny MUP tvoří knižní dary Informační kanceláře Rady Evropy v Praze a Nadace Jiřího z Poděbrad. Publikace z Nadace Jiřího z Poděbrad zahrnují i osobní knihovnu Jiřího Hájka, která při vzniku Metropolitní univerzity Praha položila základ knihovního fondu naší knihovny. Služby knihovny jsou přístupné nejen pro studenty a akademickou obec MUP, ale i pro veřejnost a absolventy MUP.

14. 6. proběhla exkurze do **Knihovny romské literatury Romanofuturismo**. Přílákala celkem osm účastníků. Knihovna Romanofuturismo je začínajícím komunitním projektem umělkyně Ladislavy Gažiové. Byla otevřena v únoru 2018 a její fond není zatím příliš obsáhlý. Zahrnuje především díla zaměřená na emancipaci diskriminovaných etnik a kultur, a to především beletristická díla romských autorů, ale také odbornou literaturu a romské časopisy. Výběr knih je konzultován s romisty a aktivisty. Kromě romských autorů nabízí knihovna také tituly afrických spisovatelů. Fond je budován s cílem shromáždit sbírku evropských autorů s přesahy do mimoevropských civilizací. Knihovna je otevřena dvakrát týdně odpoledne, zabírá zatím dvě místnosti v progresivní pražské galerii Transitdisplay. Knihovna je také místem pro setkávání se nad kulturními a politickými tématy, prezentaci autorů a romských osobností, snahou bude také vyjíždět do míst s větším zastoupením romských komunit. Primárním cílem knihovny je zapojení romských komunit, které by se měly stát hlavním aktérem v diskusi.

27. 9. se uskutečnila exkurze v nově otevřené **pobožce Městské knihovny Praha v Malešicích**. Akce se zúčastnilo 11 zájemců. Tato pobožka byla slavnostně otevřena 17. září 2018 a Malešice po deseti letech získaly znovu knihovnu. Městská knihovna v Praze pro svoji novu pobožku získala díky vstřícnosti Prahy 10 prostor o velikosti 343 m² v prvním patře zrekonstruovaného Bytového domu Malešice. Pod výslednou podobou interiéru je podepsaný architekt Marek Doubravský, který jej ztvárnil do podoby lesa. Na stropě je kupříkladu vidět zelené prvky evokující listí, ke kterým se od podlahy pnou „kmeny“ v podobě vertikálních poliček na knihy. Většina nábytku je z čistě opracovaného dřeva, ve výzdobě převládá především zelená, respektive hnědá barva. Vybavení prostoru je navrženo tak, aby se v něm cítili dobře dospělí, děti i mládež. Nechybí čtecí koutky, živá centrální zóna se sezením, větší prostory rozdělené regály, kout pro mládež, týmová klubovna a dětský koutek. Návštěvníkům knihovny je k dispozici dokonce i kuchyňská linka, kde si mohou připravit malé občerstvení.

25. 10. jsme navštívili **Odbornou knihovnu Ministerstva financí**. Na exkurzi dorazilo 15 zájemců. Knihovna sídlí v prvním patře historické budovy bývalého kláštera bosých karmelitánek, později Ústavu anglických panen. Knihovnu a její činnost nám představil její vedoucí Mgr. Jiří Benda. Dnešní knihovna vznikla v roce 1977 sloučením knihovny Ministerstva financí a knihovny Výzkumného ústavu finanční a úvěrové soustavy. V současné době činí fond knihovny 37 000 svazků, odebírá 150 titulů časopisů a umožňuje přístupy do mnoha informačních databází. Ve fondu knihovny jsou například publikace mezinárodních finančních institucí, odborné daňové publikace a významnou specialitou jsou státní rozpočty a závěrečné účty, které jsou k dispozici od roku 1918. Knihovna slouží i veřejnosti, pro kterou je otevřena dvakrát týdně. Její služby využívají studenti a pracovníci státní správy.

Knihovna však především slouží potřebám zaměstnanců ministerstva. Pro ně pracovníci knihovny vedou např. dokumentaci státních financí, zpřístupňují rozsáhlou databázi článků z tisku včetně prepisů rozhovorů pro televizi a rozhlas, zpracovávají monitoring zpráv o ministerstvu a rešerše pro jeho zaměstnance a poskytují řadu dalších služeb. Pro zaměstnance zajišťují také zpracování překladů. Zanedbatelná není ani publikační činnost knihovny, jejíž výsledky jsou zpřístupněny na webových stránkách knihovny.

28. 11. proběhla exkurze v **Národním archivu a Knihovně Národního archivu**, na kterou dorazilo deset účastníků. Archivem nás provedla PhDr. Lenka Kločková, která má v archivu na starosti oddělení fondů nestátní provenience, kde jsou uloženy osobní archivy významných osobností, které se zapsaly do dějin našeho státu, archivy politických stran, spolků atd. Provedla nás nejen svým oddělením, ale i jinými částmi archivu, nahlédli jsme do badatelný a Knihovny Národního archivu. Národní archiv vzhledem ke své velikosti a celostátnímu významu zaujímá čelní místo mezi veřejnými archivy České republiky. Je správním úřadem a ústředním archivem státu, který je přímo řízený Ministerstvem vnitra. Národní archiv ve svém poslání přímo navazuje na činnost ústředních archivních institucí českého státu s kontinuitou sahající až do období raného středověku. Nejstarší dochovanou písemnou archiválií, která je uložena v jeho archivních fondech, je privilegium krále Vladislava II. z roku 1158. Zajišťuje celou řadu správních a odborných činností.

Divadlo

Pro individuální členy pražské organizace SKIP zajistila lístky na čtyři divadelní představení:

- Kostky jsou vrženy aneb Don Juan a hlavně pocta Jaroslavu Ježkovi ve Studiu Ypsilon (21. 2.),
- Ženy na pokraji nervového zhroucení v Divadle Na Fidlovačce (23. 4.),
- Harold a Maude v Divadle na Vinohradech (31. 10.),
- Zamilovaný Shakespeare v Divadle pod Palmovkou (23. 11.).

Zájezdy

V roce 2018 jsme připravili pro členy našeho regionu čtyři zájezdy.

10. 3. se uskutečnil **zájezd do Drážďan** na největší přehlídku jarních květin. Výstava se uskutečnila v největším a nejkrásnějším parku v centru města s divadelní scénou pod širým nebem, rybníkem s lodičkami, rozlehlými loukami a samozřejmě

i restauracemi a pivními zahrádkami. V jeho středu stojí nejstarší drážďanský barokní palác. Součástí parku o celkové ploše téměř 2 km² je také zoologická a botanická zahrada. Zoo je čtvrtou nejstarší v Německu (byla založena už v roce 1861). Viděli jsme v ní okolo 350 druhů zvířat. V zoo se nacházejí např. expozice Africký dům, výběh šelem, pavilon žiraf, akvária a terária, Opičí dům a orangutani, podzemní zoo nebo výběhy a voliéry ptáků. Vše je snadno přístupné prostřednictvím malé parkové železnice. Na západní straně zahrady jsme zašli do manufaktury firmy VW, v níž se vyrábí luxusní skleněné modely. S výstavbou populárního parku začal kurfiřt Johann Georg III. v roce 1678 a vznikla rovná stromořadí dle francouzské inspirace. Drážďany prostě nikdy nezklamou.

Na dny 28. až 30. 9. pražský SKIP připravil **zájezd po bavorských zámcích**. V časných ranních hodinách jsme odjeli z Prahy do Německa k návštěvě bavorského zámku Linderhof, který leží v nádherném parku a patří do trojice nejznámějších zámků bavorského krále Ludvíka II. Zároveň jsme obdivovali malé stavby v parku, spolu s umělou krápníkovou jeskyní. Dále jsme pokračovali do městečka Oberammergau v údolí řeky Ammer, které je proslaveno svými pašijovými hrami a domy, na kterých nás zaujaly fresky s různými vyobrazeními – náboženskými i pohádkovými. Krátké zastavení v klášteře Ettal, který byl založen ve 14. století a po staletí byl centrem vzdělání, stále je zde gymnázium pro chlapce i dívky. Druhý den jsme navštívili zámek Hohenschwangau, poslední rodové sídlo vladařského rodu Wittelsbachů a poté nejznámější a nejkrásnější německý pohádkový zámek Neuschwanstein, který nám připomněl romantický historismus a kouzlo Wagnerových oper. Dále byla možnost návštěvy působivé expozice v Muzeu bavorských králů či procházky kolem jezera Alpsee. V odpoledních hodinách jsme přešli do malebného městečka Füssen, kterému dominuje dodnes obývaný hrad. Možnost koupání či projíždky lodí po vodní nádrži Forggensee či možnost individuální návštěvy lázní Kristall Therme ve Schwangau s blahodárnou slanou vodou a nádherným výhledem na zámek Neuschwanstein. Třetí den jsme odjeli směrem k jezeru Chiemsee. Po příjezdu do Prienu am Chiemsee jsme pokračovali lodí po jezeře na ostrov Hereninsel, kde jsme navštívili další královský zámek Ludvíka II. Tento zámek je věrnou kopií zámku Ludvíka XIV. ve Versailles, v mnohém však svůj vzor předčil. Zde jsme zároveň navštívili muzeum Ludvíka II. a zastavili se ve Starém zámku, v němž Ludvík II. při stavbě Nového zámku bydlel. Odtud jsme odjeli lodí na Fraueninsel, další ostrov v Chiemsee. Zájezd se mimořádně vydařil.

1. 12. následoval **zájezd na adventní trhy do Bayreuthu**, kde první zastávkou byl historický park Eremitage. Ve městě jsme mohli navštívit nejvýznamnější památky, jakými jsou rokokový Nový zámek, Markraběcí opera, rodný dům hudebního skladatele Richarda Wagnera, festivalové divadlo a další. Na pěší zóně Maximilianstrasse jsme si vychutnali vánoční atmosféru díky vyhlášeným vánočním

trhům. V adventní atmosféře historického centra Bayeruthu jsme zhlédli vánoční Betlém, nejdelší pouliční osvětlení ve Frankách. Centrum města bylo ozdobeno sedm kilometrů dlouhým světelným řetězem. Bayreuth skýtá a uchovává bohaté kulturní a historické dědictví. V průběhu desetiletí zde vznikala bohatá síť rozmanitých muzeí, která v dnešní době čítá více než 24 – zčásti špičkových – zařízení. V Bayreuthu se nacházejí Německé zednářské muzeum, Muzeum Richarda Wagnera, Pivovarnické muzeum pivovaru Maisel, Městské muzeum, Muzeum Jeana Paula, Muzeum Franze Liszta atd.

8. 12. se uskutečnil **zájezd na adventní trhy do Lince**. Prošli jsme se vánočně vyzdobeným centrem a prohlédli si zajímavé chrámy a kláštery, kterými je Lince proslaven: farní kostel založený 1648 císařem Friedrichem III., Starý dóm – jezuitský chrám ze 17. století, minoritský kostel s rokokovou výzdobou, Nový dóm postavený podle dómu ve Vídni, nejstarší chrám v Rakousku sv. Martina z roku 799, klášter milosrdných bratří a sester, karmelitánský a kapucínský klášter. Dále jsme se prošli po Hlavním náměstí, které bezesporu patří mezi nejkrásnější v Rakousku. Zdobí jej řada měšťanských domů z 18. století, sloup Nejsvětější trojice, radnice a v době adventu jedny z nejkrásnějších vánočních trhů v Rakousku. Mohli jsme navštívit dům rodáka z Horní Plané Adalberta Stiftera a hudebního skladatele Antona Brucknera.

Výstavy

I v roce 2018 jsme pokračovali v návštěvách muzeí, galerií a expozic, kde se nám podařilo zajistit většinou speciální komentované prohlídky. Celkem se těchto akcí zúčastnilo téměř 100 členů SKIP.

27. 2. se uskutečnila exkurze skládající se z návštěvy **Modrého pokoje Jaroslava Ježka** (zaměřené na Ježkovu osobní knihovnu) a návštěvy **repliky osobní knihovny Franze Kafky** (v prostorách Společnosti Franze Kafky). Obě akce byly doplněny výkladem PhDr. Blanky Vorlíčkové, Ph.D., která se tematikou osobních knihoven zabývá.

4. 4. jsme se sešli na společné návštěvě výstavy **Knihovna. Svazky a digitalizáty, sbírky a databáze**, kterou pořádala Vysoká škola uměleckoprůmyslová a která byla pro členy SKIPu doplněna výkladem kurátorek – doc. Lady Hubatové-Vackové a Mgr. Pavly Pauknerové, Ph.D. Výstava představovala neobvyklý a novátorský pohled na knihy – jaké v minulosti byly a jaké v budoucnu možná budou. Hlavním inspiračním pramenem této výstavy byla knihovna a studenti Vysoké školy uměleckoprůmyslové v Praze.

25. 4. jsme navštívili výstavu **Bydliště, panelové sídliště**, kterou uspořádalo Uměleckoprůmyslové muzeum a která byla pro členy SKIP doplněna výkladem.

Výstava nám přiblížila historii vybraných sídlišť v České republice a společenské, politické, kulturní a ekonomické souvislosti, jež jejich vznik doprovázely. K této výstavě jsme měli ještě možnost si prohlédnout výstavu Small Worlds (domečky pro panenky) a výstavu fotografií Josefa Koudelky Návraty.

5. 6. jsme navštívili v Dejvicích **Villu Pellé**, kde se konala výstava **Sempé – malý Milukáš a jiné**, která byla pouze pro nás doplněna výborným výkladem Kláry Voskovcové, kurátorky výstavy. Výstava zahrnovala nejen ilustrace ke světově uznávané tvorbě pro děti, ale i nám méně známé laskavé karikatury, vtipy a ilustrace, které Sempé publikuje od svého mládí v novinách a časopisech.

Vánoční setkání

Tradiční vánoční setkání proběhlo 4. 12. v prostorách NK ČR. Na večírku proběhlo **předání ceny Pražská knihovnice / Pražský knihovník**. Cenu obdržela PhDr. Hana Landová, Ph.D., z České zemědělské univerzity. Součástí setkání byla přednáška Lenky Hanzlíkové z Městské knihovny v Praze (MKP) k 80. výročí Ústřední knihovny MKP.

Benefity

Pražský výbor v roce 2018 finančně podpořil účast:

- Marie Čadkové na knižním veletrhu v Paříži (částka 4 611 Kč),
- Květy Hedvíkové a Moniky Petříčkové na zájezdu SKIP po německých a belgických knihovnách (po 3 000 Kč),
- Evy Gebauerové a Václavy Šantrůčkové na setkání Literární Šumava (celkem 719 Kč).

Výbor pražské organizace SKIP rovněž přispěl na organizaci akce OKnA v Lounech, a to částkou 5 000 Kč.

Pražský výbor se v roce 2018 sešel sedmkrát. Celkem bylo uspořádáno **22** různých akcí.

Pražská regionální organizace SKIP měla v roce 2018 **66** institucionálních členů a **201** individuálních členů.

Za přispění členů výboru zpracovala Mgr. Lenka Maixnerová, předsedkyně pražské organizace SKIP.

V Praze dne 15. 1. 2019